افغانان ولې خپلې میړانې په پیغورونو بدلوي؟

دلرغوني افغانستان پنځه زره کلن تاریخ ټولو نړیوالو ته جوته ده، چې په نړۍ کې د لمر په څیر ځلانده او روښانه نوم پرېښې دی. ځکه افغانانو کوم زبرځواک هیواد ته سر ندی ټیټ کړی، استعمارګر یې په خپل خاوره کې ندي پرېښي، چې پر دوی واکمني وچلوي اوله دې نه غیر؛ دوی دخپلو میړانو په ساتلو نور هیوادونه هم ترخپل واکمنۍ لاندې راوستي او په هغوی یې خپل حکومت چلولي آ أ.

یرغلګرو او سترځواکو هیوادونو تل هڅه کړې، چې دافغانانو میړانو ته نور دپای ټکی کېښودل شي، چې په دې سره خپلو شومو موخو ته دنه رسیدو له امله؛ داچې دخپل ښکارکولو لپاره زمری غوره کړي، نو هماغه ؤ، چې دنړۍ په کچه ځانونه یې مات او ګوډ ګیدړان وپیژندل. داڅه ؤ؟ پوهیږئ؟؟؟ چې هرچا افغانانو ته په بدنیت کتلي او په دې فکر کې وي، چې څنګه دغه میړنی قام په خپلو کې سره تیت او له منځه ولاړشي، خو د هغوی دغه شوم پلان او بدنیتي له خاورو سره خاورې او په خپله په ګونډو شوي دي.

اوس هم دهیواد دښمنان په کرار ندې ناست، په مختلفو ډولونو سره زموږ د هیواد ورانولو، ویجاړولو او افغان وژلو پلانونه طرحه او جوړوي.

دوی زموږ دهیواد د سولې په ټینګیدو کې ستر خنډ ګرځید لي، ځکه کلونه تر شوá، چې موږ د سولې نارې اوديو ډاډمن امنیت په راوستو کې هلې ځلې او له ځانه مو قرباني ورکړي. خو تر نن ورځې د سولې څرک نه لیدل کیږي، هماغه ده، چې له ویجاړیو، وژنو او ترور سره مخ یو.

که څه هم په هیواد کې دشته ناندریو دنه ختمیدو په لار کې یو څه ناڅه حکومت او ولس دواړه ناغیږي او لټي سره مخامخ دی. په پښتو کې یو متل ده، وایي، چې یو څه ژرنده پڅه او یو څه جوار لانده.

که دملي یوالې حکومت په خپل مینځ کې اختلافونه او ستونزې نه درلودای اویاهم دغه ستونزې دنړۍ په کچه نه په ډاګه کیدای. نو اوس به دهیواد امنیتي، اقتصادي، سیاسي او ټولنیز وضعیت مخ په ښه کیدو وای. ځکه ګاونډ او دهیواد دخاورې دښمنانو ته ښه موکه په لاس ورغلې، چې په خپلو افغانانو هغه لوبې وکړي، چې تراوسه دنه کیدو اړتیا چا نه وه لیدلې.

دواړه مشران کله دا اختلافاتو او کله هم د منځکړیتوب له امله بوخت وي. خو دواړه کارونه یې دهیواد پر زیان تمامیږي، که دوی میاشتې او کلونه په اختلافاتو تیره وي نو کیدای شي، چې همدومره وخت د جوړ جاړي لپاره هم تیر کړي.

چې په دې سره دښمن خپل کارونه وغواړي بیا یې ترسره کولی هم شي او بل داچې زموږ دهیواد پرمختګ لوري شاته غورځي. دځینو افغانانو لټي اوبې پروایي دهیواد پروړاندې ځان نه مسؤل ګڼل، هغه داچې که د سولې او امینت په راوستو کې د دولت برخه ډیره وي، نو ترنیمایي د ولس مسؤلیت هم ده، چې په دغه لار پل کیږدي، خپل او خپلوان چې د وسلوالو لیکو ته ورغلي، باید دقناعت په ورکولو دوی ته ښې او بدې لارې وښايي. دخپل ملي ګټې ته درناوی اوملي ګټې په خلکو ونه پلوري.

د دولت سره دهیواد په رغوونې او جوړونې کې په ګډه همکاري او متې راونغاړي، چاته نور دغلطو روایتونو او تعبیر ونو موکه په لاس ورنه کړي او غوږ ملاتړ دخپلې خاورې څخه ولري. نو موږ بیا هلته دامنیت راوستو خاوندان کیدلی شو او بس.

هرڅوک باید خپله ملامیتا په ځان ومني. چا خپلې خاورې ته کار کړی او چا وران کړی او اوس هم وخت شته چې هیواوالو لپاره کار وکړي، ځکه دهیواد ساتل او ساتنه یې پرموږ فرض دی او پروړاندې مسؤل یو، چې د هر ډول کړنو لپاره لاس په کار واوسو.

ولس او حکومت دا دواړه دیو افغان زامن دي، د واړه ددې خاورې بچیان دي نو د دولت مالي او ځاني تاوانونه هم دولس دی او هم د دولت. ځکه دولت دانه دی، چې په طبیعي ډول را څرګند شوي وي؛ نه دولت له همدې میشت ولس څخه جوړ دی. که دولت نه وي؛ نو ولس هم نشته او دولت بیا دولس هوساینه او ترقي غواړي، چې ولس ته د پوهنې ډیوې بلې کړي، اقتصاد یې په پښو ودروي او خودکفا واوسي. بل کوم هیواد ته یې لاس اوږد نه وي. خو بیا ولس ته پکار دی، چې دولت سره اوږه پر اوږه ودریږي او په ګډه ورسره همکاري او د حکومت ملاتړ أ وکړي.

مخالفې ډلې ته دې وویل شي، چې دخپل ورور وژل دڅه لپاره او داسلام له نظره قتل څومره ګناه لري او دخپل بازو غوڅول ولې؟ نو ددې له پاره چې دغو ته دهیواد دخاورې دښمنان وایي، چې خپل وروڼه دې ختمه وه او هیواد دې ورانوه، خو دیوڅه مردارو پیسو په مقابل کې. نه دامه کوه، راشه دخپل ولس سره دې ودریږه.

تنها داخبرې تاته نه وایم دا ټولو هیوادوالوته او خپل ځان ته هم وایم. ځکه اوس له جنګ او جګړو زموږ کرکه راځي یو بس دی، چې د جګړه مارنوم مو په دا څو کلونو کې ځان لپاره وګټل، نو چېرته چې جنګ وي، هلته دنا پوهۍ عملونه زیات وي، لکه چې اوس دهیواد او نړیوالو رسنیو دسرلیکونو ښکار ګرځیدلی یو.

څه حال ده، غیر له وژنو، ترور، قتل، ویجاړیو او بربادیو نه.

سل ځل دې افسوس وي نور نه غواړو، چې هیواد مو بیا دپردیو لخوا د ورته کړنو دپیغور ښکار شي. راځئ نور خپل دنیکونو اوپلرونو میړانې وساتو دهغوی په پل قدم واخلو ځان له نړیوالو پیغور څخه وژغورو او په خپل هیواد کې د ډاډمنې سولې راوستو هلې ځلې نور پسې هم ګړند أ کړو.

دیوسمسور او آباد افغانستان په هیله.

»ستانکزی«

داشتن شصت وهشت درصد جوانان درنفوس کشور وموجودیت مشکلات

باوجود تشیکل 68 درصد جوانان در نفوس کشور بازهم مشکلات موجود همه مردم را گیج ساخته حتی برخی ها به شمول بزرگان واهل خبره از نا امید ي ها حرف میزنند که این کار شان سخت جوانان را مشوش ساخته است.

طوریکه همه میدانید که نزدیک به (68) درصد نفوس کشور را جوانان تشکیل میدهند که به قشریاد شده ؟ آید گاه ها ي مختلف به آید امید به سو ي شان نگاه میشود امابازهم باگذشت هر روزازیک طرف مشکلات وباز ي ها ي رنگارنگ تحمیل شده بیرونی ؟ تجربه میکنیم از سو ي آیگر بزرگان، سیاسیون واهل نظر باابراز سخن ها ي نا امید کننده همه جوانان را مجبور فکرکردن به یک ؟ینده نامعلوم کرده است که این عامل خطرناک تر میباشد. جوانان که به اصطلاحات گوناگون در کشور آینده سازان وستون فقرات جامعه یاد میشوند ؟افغانستان نظربه اکثر کشور ها باداشتن نفوس بیشتر جوانان یعنی ستون فقرات وآینده سازان قویتر بازهم هر روز نهایت تلخی ها زنده گی، خون ؟یز ي ها، دشمنی آشکارا همسایه ها، ازدست دادن عزیزان وضعیت بد اقتصاد ي را تجربه میکند باوجود چنین مشکلات وداشتن ستون فقرات قویتربزرگان سیاستمداران واهل نظر همه تنها به ابراز کردن نابسامانی ها ي موجود درکشور، انتقادات دولت مردان، وایجاد ؟یتلاف ها اکتفا کرده همه روزه مردم افغانستان باالخصوص جوانان را در یک ؟ینده نامعلوم مملو از ناامید ي قرار داده که این کار شان سخت جوانان ؟مشوش ساخته حتی استعداد ها را مجبور به ترک نمودن کشور نموده است.

اگر بزرگان وصاحب نظران بجا ي ؟ینکه داد از نا امید ي ها زنند وراه ها ي حل مشکلات موجود را پیشکش نکنند بجز عقب ماندن ومغشوش کردن اذهان مردم عل الخصوص جوانان دیگر سود ي نخواهد داشت. اگر برا ي جوانان فرصت داد شود تا آزادانه نظریات مثبت شانرا بامسئولین وبزرگان در همه امور شریک کرده وبا المقابل از آنها هم مشوره ها ي لازم، کارا امید وار کننده اخذ نمایند میتوانیم بااستفاده از نیرو ي 68 درصد ي جوانان در نفوس کشور به مشکلات نقطه پایان بگزاریم. از سو ي آیگر بزرگان واهل خبره جوانان را تشویق نمایند و در همه امور سهم فعال برایشان بدهند تا باشد آنان امید ؟ر به آینده خویش بنگرند وجایگاه اصلی شانرا شناسایی نموده و از امکانات دست داشته کشور استفاده نمایند وفراگیر ي علم وتحصیل را درالویت ها ي کار ي شان قراردهند، اندیشه ها ي وطن دوستی ودرک نابسامانی ها ي کنونی افغانستان را از این وضعیت تغیر خواهد داد.

محمد موسی »عدیل«

په لوګر کې دعمراني پروژو دامنیت...

په لوګر کې دوګړني ملاتړ دپروګرام ولایتي مسوول احمد شاه ددغې غونډې موخه په اړوندو سیمو کې دانکشافي پروژو دامنیت په تامینولو کې دلوګر دخلکو رول وباله او له هغوی څخه یې وغوښتل چې په عملي توګه دخپلو سیمو په ودانولو کې ونډه واخلي. دلوګر والي محمد حلیم فدایي وویل له دې وروسته که چیرې ددغه ولایت خلک دبیا رغاوني پروژه غواړي باید دهغې دامنیت په تامینولو کې کارنده ونډه واخلي، په دې خاطرچې ددولت وسله وال مخالفان تل دافغانستان دخلکو ددښمنانو پروګرامونه عملي کوي او دپرمختګ او ترقي په وړاندې مزاحمت پیداکوي چې دهغوی ددغو ظلمونو په وړاندې زموږ اتحاد او اتفاق زیات اهمیت لري.

ده زیاته کړه چې په وروستیو دوه نیمو کلونو کې یوزرو سل ټولګټې پروژې په لوګر کې یا عملي شوي دي اویاهم تر کار لاندې دي چې دا په خپله دخلکو په ژوندانه کې دخلکو دژوندانه په مثبت بدلون کې ددولت دقومي ژمنې څرګندوی دی.

په پای کې دلوګر دخلکو له خوا دښې حکومتوالۍ او دسم مدیریت په خاطر دلوګر والي ته دسروزرو مډال او ستاینلیک ورکړá شول.

دلوګر مرکز پل علم د حصارک کلي ...

آ لوګر دکلیو پراختیا او بیارغونې رییس انجنیر عاشق الله اخلاصیار وویل، چې دغه سړک د کابل - لوګر عمومي سړک آ مرکز پل علم شمال لوري ته پروت کلي حصارک څخه تردهنه ریګ پورې به په اساسي ډول ورغول شي.

اخلاصیار وویل، دغه سړک ۲،۱۱ کیلو متره اوږدوالی لري چې ۱۵ کلي یوبل سره نښلوي.

ده زیاته کړه؛ چې ددې سړک دجوړیدو بودجه د کلیو، پراختیا او بیارغونې وزارت لخو ورکول کیږي او ټولټال لګښت یې ۹۷ میلیونه افغانۍ کیږي، چې دیوکال په لړکې به جوړ شي، چې ۱۸۰۰۰ کورنۍ به ورڅخه ګټه واخلي. د کلیو، پراخیتا او بیارغونې رییس په وینا؛ پدغه پروژه کې به ډیر أ بې روزګاره خلکو ته د کار زمینه هم برابره شي.

دحصارک قومي مشرانو دسړک په جوړیدو خوښي څرګنده کړه او دغه کاریې دستونزو دله منځه وړو په برخه کې یو نیک اقدام وباله. دوی په دې برخه کې د اړونده اداري څخه وغوښتل، چې دکار پرمخوړلو کې په جدي توګه څارنه وکړي، ترڅو دسړک دجوړیدو په کارونو کې ستونزه رامنځته نشي. دلوګر دکلیو او پراختیا ریاست د معلوماتوله مخې؛ په دې ولایت کې د ۲۰ کیلو مترو په اوږدوالي آسړکونو دجوړیدو کارونه همدا مهال روان دي.

کتابخانه نهاد اجتماعی

کتابخانه از آن جهت حائز اهمیت ویژه است که گنجینه اي است از دانش هاي گوناگون و مکاني است براي انجام تحقیقات که محققین در آن به مطالعات علمي و بررسي دانش موجود مي پردازند. محتویات کتابخانه نه تنها وسیله دانش اندوزي است بلکه لذت بخش نیز هست. مطالعه، رایج ترین سرگرمي هاست و کتابخانه ها مي توانند براي هر نوع سلیقه اي کتابي فراهم کنند. اهمیت کتابخانه از آن رو مورد تاکید است که هیچ چیز نمي تواند جاي محتویات کتابخانه ها را که شامل کتاب و سایر مواد مکمل کتاب است بگیرد. چون مطالعه کتاب و دیگر رسانه هاي انتشاراتي، ایجاد علاقه و عادت به مطالعه، توسعه کتابخواني و ارائه راه ها و مهارت هاي مطالعه و یادگیري، در بالابردن سطح آگاهي هاي یک جامعه و افراد آن نقش بسزایی دارد.

کتابخانه وسیله اي است که شخص با آن قدم به دنیاي کتاب گذاشته و از معارف آن بهره مي گیرد. کتابخانه ها به طور رایگان و یا با مبالغي ناچیز خدمات باارزشي را ارائه مي نمایند.

به همین جهت عامل عمده اي در تشویق مردم به مطالعه بوده و هستند. پیدا کردن کتاب و دیگر انتشارات مورد نظر خواننده، تشویق و کمک به خوانندگان کم اطلاع، فراهم آوردن امکاناتي که دستیابي خوانندگان به اطلاعات بیشتر را میسر مي کند، ایجاد شرایط مناسب براي مطالعه در فضاي کتابخانه از جمله خدمات با ارزشمند کتابخانه هاست. کتابخانه ها به طرق گوناگون، مطالعه و ارج نهادن به کتاب را تشویق مي نمایند و کتابخانه هاي مکاتب و کتابخانه هاي عمومي شهر در این زمینه داراي نقش برجسته تري هستند.

عبدالاحد »فیضی« مدیر کتابخانه عامه

د کار په ډګر کې د ښځو حقونه

ښځه د ټولنې نیمه برخه جوړوي او د دې حق لري چې په دولتی ادارو، تعلیمي موسسو، فابریکو او نورو ارګانونو کې د اسلامي شریعت په رڼا کې له هر ډول تبعیض پرته د نارینه سره څنګ په څنګ دندې او ټولنیز مسؤلیتونه ترسره کړي.

خو په افغانستان کې د ښځو د کار کولو پر وړاندې ځینې محدودیتونه شتون لري، ښځه په لومړي سر کې په کورنۍ کې چې د ټولنې یوه مهمه برخه ده. ښځه د ژوند په چارو کې د یوې مهمې ونډه لرونکې انسان په توګه ګڼل کیږي، ځکه چې ښځه په لومړي سر کې خپلو بچو ته په کور کې زده کړې ورکوي او ټولنې ته یې وړاندې کوي دا په خپله په وړه ټولنه کې چې د ټولنې بنسټ دی لویه ونډه لوبوي ښځه د ټولنې بنسټیز پوړ تشکیلوي. څرنګه چې په اسلامي شریعت کې نر هر ډول حق او حقوق لري ښځه یې هم لري که د اسلام تاریخ ته وکتل شي نو و به وینو چې اسلام ښځې ته څومره درناوی قایل دی لکه چې په قرآن کریم کې راغلي آ أ: (بني آدم ته مو کرامت ورکړئ) یانې نر او ښځه یو ډول کرامت او درناوی لري ټول انسانان له خاورې څخه پیدا شوي که هغه نر دی او که ښځه له همدې خاورې پیدا شوی یو بنسټ لري او تر منځ یې هیڅ کوم توپیر نشته په دې مانا چې هغه عظمت چې نر یې لري ښځه یې هم لري.

نو پکار دا ده چې هر انسان ته د خپلې ځانګړنې مطابق صلاحیت او ځواک ورکړل شي چې په ځینو ځایونو کې یو ډول او په ځینو ځایونو کې یو له بله توپیر لري او دا هغه کرامت د آ ي چې اسلامي شریعت ښځې ته ورکړی او هر ډول حقوق یې ورته په پام کې نیولي.

خو له بده مرغه بیا هم ښځې له خپلو حقونو څخه برخمنې نه دي که چېرې موږ د ښځو د حقوقو مسئله راپورته کوو، نو لومړی باید د مسلمان په توګه د اسلام بنسټونو ته مخه کړو د اسلام د بنسټونو له مخې باید د ښځو د حقوقو درناوی وشي، حیثیت یې خراب نه شي، د ښځو د خیر غوښتنه وشي او د ښو کارونو توصیه ورته وشي.

د افغانستان په څېر اسلامي ټولنو کې دې ته اړتیا نشته، چې د ښځو د حقوقو په اړه خبره وشي؛ خو هغه خلک چې اوس هم له اسلام څخه لرې پاتې دي، د هغو ټولنو ښځې حق لري، چې د خپلو حقوقو غوښتنه وکړي، په اسلام کې د ښځو د حقوقو په اړه هیڅ مشکل نشته ښځو ته چې اسلام کوم حقوق ورکړي دي، څو څو ځلې له هغو حقوقو څخه غوره دي، چې په غربي ملکونو کې ښځو ته ورکړل شوي دي. د افغان ښځو تر ټولو ستره ستونزه زدکړه ده تر څو چې دوي زدکړه و نه کړي ګومان نه کوم ستونزې یې سیوا د دې چې زیاتی شي کمې شي.

لیکنه: بصیره شجاع »ستانکزی«